

Kronprinsens Amme.

(Uddrag af Auerbachs „Auf der Höhe.“)
(Fortsættelse fra forr. No.).

Det var en vakker Dag, Dagen efter Valpurgas Hjemkomst. Rørdrummen slog sine Triller, idet den svang sig op af Sivet. Valpurga vaagnede og lyttede efter sit Barns og sin Mand's sagte, rolige Andedrat. „Godmorgen, skønne Dag! nu er jeg hjemme igjen,“ hviskede hun sagte, mens hun let sprang op af Sengen. Saa knælede hun, foldede sine Hænder til en stille Bøn, Ord kom ikke over hendes Læber; men i Hjertet talte hun inderligt den Gud, som havde skjærmet hende ude i det Fremmede og nu ført hende frisk og rask tilbage til hendes Kjære. Under Bønnen var hendes Ansigt ligesom blevet mere og mere forklaret, og da hun rejste sig, var det hende, som om en Engel lagde sin velsignende Haand paa hendes Hoved; thi hun bøjede stille og ydmygt Hovedet og luffede Øjnene, som straaled af salig Fryd. Bludselig randt det hende i Tankerne, hvorledes hendes Mor igaarastes var gaat med hende ud i den lille Have bag Huset, og hvad hun havde sagt: „Se op til Stjernerne og sig mig, kan Du med ren Mund kysse Din Mand og Dit Barn; thi hvis Du ikke kan det —.“ — „Mor! jeg kan, det har Du min Haand paa. Jeg er endnu den Samme, som jeg var, da jeg drog bort fra Eder,“ havde Valpurga raabt. „Saa,“ sagde Moderen; „det gjør mig saa vel;

nu vil jeg gjerne dø.“ — „Nej Mor, dø ikke, vi vil leve rigtig godt sammen. —“ „Ja, det har jeg ikke Noget imod; men lad mig nu sige Dig Noget. Nu maa Du give Tid. Du maa ikke forlange det Umulige. Du kan ikke forlange af Dit Barn, at det skal have Dig hjem; thi det kjender Dig endnu ikke, og paa den Maade maa Du tage det med

alle Andre ogsaa; Du maa ikke ville, at Alt skal være, som om Du havde været hjemme igaar, og da Du er en bra Kone, vil Du vist vise Andre det ogsaa.“ Her blev hun afbrudt af Hanset, som raabte og spurte, hvad de gjorde nede i Haven saa sent. Moderen ledede Datteren bort til Huset, som om hun skulde været et lidet Barn, og da hun kom ind i Gangen, faldt hun sit Barn om Halsen og kysede og kysede hende i Mørket.

Hvad der var sket i den forgangne Nat, stod nu klart for hendes Tanker. Hun syntes, hun saa Stjernerne saa tydelig i den lyse Nat, hvorledes de spejlede sig i Sjøen. Ved Tanken paa Sjøen, klæbte hun sig rask paa, sneg sig sagte ud af Huset og sprang ned til den lille Vig; som strakte sig op mod Huset. Solen gik netop op, og hele Sjøen var som et hølgenende Guldtæppe. Valpurga saa sig om for at overbevise sig om, at Ingen var i Nærheden, derpaa var hun i en flyvende Fart afflædt og sprang i Sjøen. Hun dukkede sig med en Gang dybt ned, sprang saa let op igjen, strøg Haaret tilside og plaskede derpaa fornøjet og glad inde paa Grunden. „Ja, saa er det,“ sagde hun højt; „jeg er her igjen, er atter Din, og Alt, som klæbde ved mig fra det Fremmede, det ligger nu dernede. Jeg har saamæn aldrig været borte.“ I det tætte Pilekrat klæbte hun sig atter paa, og hun raatte formelig gjøre Vold paa sig for ikke at synge højt i Sky, saa vel tilmode var hun. Da hun var paaflædt, gif hun

Professor Andreas Christian Conradi. (Tegnet i næste Nummer).

Marsag til Uvilje. Og selv hvor der fra vore Autoriteters Side har været arbejdet med den inderligste Uttraa og største Flid for at ramme Folkets Gavn, har der dog altfor ofte vist sig, at Folkets Tak er udebleven, fordi der manglede Noget, som Modtageren fandt nødvendigt, men som han var hindret fra at paavise, idetmindste med den fornødne Begt og Bestemthed. For blot at nævne et Eksempel skal vi henvise til vort Skolevæsen; her er nok at spore af Iver for Oplysning, men saare lidet at spore af det Kjendskab til vort Folks Sprog, Sæder og historiske Udvi-ling, som ingen Undervisning kan forbi, naar den skal være i Gavn og ikke blot i Naad. Vi kunde endvidere pege paa en mærkelig Slap-pelse i Følelsen af vor nationale Selvstændighed og i løftet Syn paa vore nationale Opgaver hos mange af vore ledende Mænd. Disse og flere Eegdomsaabenbareiser i vort offentlige Liv kan, om vi ikke tager meget fejl, alle tilbageføres til en fælles Marsag: nemlig til en Mangel i vort Valgvæsen, der ikke mindst kommer til syne i den temmelig aristokratiske Bestemmelse om nogle faa Klasseers Eneret som politisk meningsberettigede Borgere.

Det vil ikke kunne bestrides, at de Medlem-mer af Samfundet, der daglig iagttager de paa-pegede Mangler og mest lider under dem, bør have en Stemme med ved Beslutningen af de Foranstaltninger, der træffes. Arbejderen, Skole-læreren, Haandværkeren, Husmanden, kort sagt, hele dette lavere Lag af Samfundet, hvor de almene, nationale Interesser er de dybeste og Klasseinteresserne mindst fremtrædende — hele dette store Lag er det, som rammes føleligst ved Auto-riteternes Misgreb eller Mangel paa Kraft og praktisk Indsigt. Det er en indlysende Sag, at de, der hver Dag hører Udvanndringen klage sine Savn, ser Fattigondets og Arbejdsløshedens Næds-ler, føler Tryk af et uærdigt Formynderskab, mærker den tvungne Skoleundervisnings Fejl-greb osv, er mere villige, mere modige, mere interes-serede, hvor det gjælder at angribe disse Sam-fundsonder, end de, der ikke føler dem, og derfor ikke ser dem uden idethøjeste paa lang Afstand. Og hos disse Medborgere finder vi derfor den paa Erfaringen grundede Dom over Tingene, der angiver det rette Grundrids af de Foranstaltning-er, som Omstændighederne paatræver.

Det er derfor baade vist og billigt, at Stem-meretten udvides til dem, der har de fleste og bedste Grunde til at fremme en god Styrelse. En saadan Udvidelse af Stemmeretten vil skaffe til Tingene nogle ægte Repræsentanter for de In-teresser og Meninger, der rører sig paa Samfun-dets Dybder. Stortinget vil da være en sand Folkerepresentation; Fremtidens Farer vil være forebyggede, uden at nye træder i Steedet. En- hver, endog Reformens Modstandere, vil maatte se det aldeles Ugrundede i den Frygt, at Stem-merettens Udvidelse pludselig skulde medføre et Storting af lutter „raabarbede“ Bønder og Fi-ssere eller — som Engelskmændene udtrykker sig — af de „farlige Klasseer“. At levere „Statsmænd“ vil vistnok ikke blive de nye Valgeres Sag, lige-saa lidt som de vil levere disse lærde, formelle „Kulturens“ Mænd, som, hoormeget de end for-tjener Ros for sin høje Intelligents, dog mang-ler adskillig naturligt, praktisk og fremsynt Blik. Derimod turde det hælde, at vi paa Thinget hyp-pigere kunde faa se Signaler af de romeriske Fol-ketribuner og Mænd med praktisk Greb og en fast national Karakter. I det Hele taget vil de nye Valgere have sin største Betydning ikke saameget ved sin direkte Befatning med Statsanliggenderne, men som en moralsk og kontrollende Magt.

Modstanderne mod Reformen har ikke forsøgt noget Forsvar for det Bestaaende, om de ellers finder det forsvareligt. Men det er at lægge Mærke til, at de Mænd, der pludselig lægger sin Kjærlighed for Grundloven af 17 Maj 1814, saaledes som den nu engang er, i Begjæskaalen med Udvi-delsen af Stemmeretten, netop er de, der nærer mindst Hengivenhed for en fri demokratisk Udvi-ling paa Grundlovens egen Basis og er paa Vejle til at opgive Troen paa Nationens Dytig-hed til at leve et kraftigt og selvstændigt Liv. Disse ser naturligvis Mangelen ved det Bestaaende i et ganske andet Lys end vi og frygter derimod enhver Forandring, som fra vort Standpunkt maa betragtes som en Styrelse i vore nationale In-

stitutioner. Den Konservatisme, som benytter Grundloven som et Smuthul, hvorfra de udflyder sit ubegrundede „Nej!“, er forøvrigt bleven affæl-dig og ubrugelig. Vi lever ikke i Grundloven som Sneglen i sit Hus; vi har at forsvare og udvikle dens Grundsatninger, som om Grundloven hver Dag bliver given paa ny i Folkets Sind og Hjerte. Det er en fri Forsfatnings højeste Belsig-nelse, at den er Folkets daglige Brød, tilfreds-stiller et opløst Folks politiske Trang og — gjen-nem en almindelig eller udvidet Stemmeret — fører Fællesvellet og Fællesinteresserne til Sejr over Klasseinteresserne og Særinteresserne. Den frie demokratiske og nationale Luftning, der nu begynder at mærkes i Samfundet, vil blæse Bu-reaukratiets og Skonservatismens „Drd-Blad-raas“ væk, og Lovningerne vil engang blive samlet til et Baal som tørt Løv om Høsten.

Det er forøvrigt en daarlige Beregning at tro, at man skulde gjøre de, der nu kræver en lige Stemmeret, mere medgjorlige ved at afvise deres Krav. Derjom de, der kræver Meddelag-tighed i de borgerlige Rettigheder, havde til Hen-sigt at benytte sin Stemmeret til at skaffe sig Del i Rigmændenes Formue eller til at undertrykke Embedsmændene og Intelligentsen, saa vilde de vist ikke lade sig afholde fra at gennemføre sine Ønsker, fordi om de fandt sig tvungne til at bruge Magt for at opnaa, hvad der negtedes dem paa Lovens Vej. Men slige Strækkbilleder har Intet her at gjøre.

Naar vi ovenfor har tillagt Udvidelsen af Stemmeretten i det antydede Omfang en saa stor Betydning for vort hele offentlige Styr og Stel, har vi forresten ikke forbiaget, hverken at Stem-rettens Udvidelse kun virker i Frihedens og De-mokratiets Tjeneste hos et opløst og i Selvsty-relse indøvet Folk, eller at der ogsaa har været tænkt og talt Meget for andre Grundlovsforan-dringer, der vil virke i samme Retning. Direkte Stemmeret staar antagelig næsten i en uadskillig Forbindelse med en Udvidelse af Stemmeretten.

Vi har desuden kun nævnt Reformens Be-tydning for Stortingets Sammensætning og Evne til at løse sine Opgaver. Men det er klart, at Virkningen vil være ligesaa heldbringende for vore kommunale Anliggender, hvor Savnet af en større Ansvarlighed og Kontrol hellerikke er mindst følt, da Særinteresserne eller Klasseinteresserne har det samme Spillerum ved de kommunale Valg som ved Stortingetsvalgene, idet Formandskabsloven har henholdt sig til Grundlovens Bestemmelser om Stemmeretten.

Efterat disse Stykker vare nedskrevne, er, som bekjendt, Sagfører L. Daa's, af Johan Svedstrup afendrede, Forslag til Udvidelse af den kommunale Valgret med stor Stemmeskerhed bleven vedtaget i Dødelstinget, og vil rimeligvis blive Lov, inden dette Storting afsluttes.

De fire Søjleordener.

Det var egentlig Gudernes Boliger, Templerne, som Fortidens Folk især holdt af at forsyne med Bygningskunstens skønneste Prydelser. De græske Templer bestod af en firkantet Celle indehol-dende Gudbilleder og i Forgrunden en aaben Forjal med Søjlerader. Man har antaget, at de Træstammer, hvormed man støttede Taget paa de første Telte, gav Anledning til, at Folk senere byggede Pylarer af Sten og Marmor til Pryd for Templerne. De fleste af Oldtidens Folk har i sine Bygningsarbejder brugt Søjlerne; men først Grækerne forstod at give dem Jevnbed og en Form, der passede til den Tynge, de skulde bære.

Selve Søjlen inddeler man i 3 Hoveddele: Fodstykket, Skæftet og den paa samme hvilende Tagliste. Disse Hoveddele har da igjen sine An-derafdelinger. Af Søjlerne har man fire Hoved-slags, nemlig den Toskanske, Doriske, Joniske og Korintiske. Vor Afbildning viser, hvordan hver af disse er formet.

Den toskanske Søjle udmærker sig ved Dele-nes Simpelt. Den har sit Udspring fra Ly-diens Folk, som i de ældste Tider kom fra Asien til Italien og befolkede Toskana. Alle de for-skjellige Dele af denne Søjle er temmelig ubear-bejdet, og denne Søjleform ansees i det Hele for

at være den mindst fuldkomne. Søjlen Højde er syv Gange saa stor som dens Gjennemsnit.

Den doriske Søjle har en alvorlig, højtidelig Karakter og er et Udtryk fra den heroiske Tid, da de forgudede Helte efter Sagnene vandrede om blandt Mennefsene. Som man ser, smalter det let rislede Skæft sig fra Fodstykket til Toppen, medens de udskaarne Forspringer paa Dækket ikke altid forekommer, idet der undertiden blot er nogle Fordybninger.

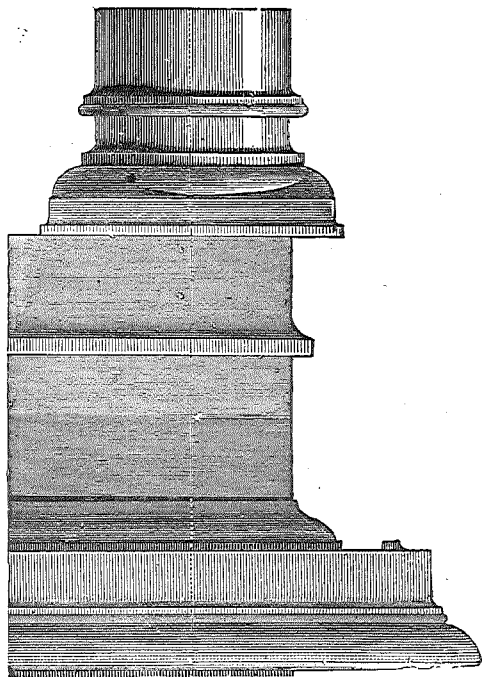
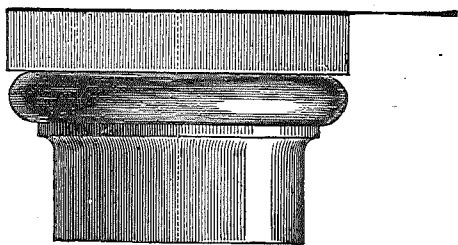
Den joniske Søjle har en mere let og beha-gelig Stil end de foregaaende. Da de joniske Nybyggere kom til Lille-Asien, opførtes i Byen Ephesus tre Templer med denne Søjleorden, et helliget til Jagtens Gudinde Diana, et til de skønne Kunstners og Videnskabers Gud Apollo og et til Vinguden Bacchus. Denne Søjle staar midt imellem den doriske og korintiske, idet til-lige den østerlandske Smag træder frem i Udstyret. Sneglelaget paa Toppen tror man enten skal være en Efterligning af den Bart, man plejede at lægge mellem Stoffens sure Ende og Taget, og som senere vred sig om til en Rul, eller ogsaa en Ef-teraben af de græske Kvinders Haarflædning, hvis Lokker krusede sig i Snegleform.

Den korintiske Søjle er en Udvi-ling af den joniske; den har en fin og pragtfuld Karakter, ligesom alle dens Dele udmærker sig ved sin Rig-dom og Stilens kvindelige Mygghed. Den slanke Søjles Højde er her ti Gange saa stor som dens Gjennemsnit.

Foruden de nævnte 4 Søjleordener har man en 5te, nemlig den sammensatte, idet den er for-met efter den joniske og korintiske. Denne Søj-leorden, som saaledes ikke har nogen selvstændig Karakter, blev dannet af Romerne, da de opførte en Triumfbue til Keiseren Titus efter Erobringen af Jerusalem.

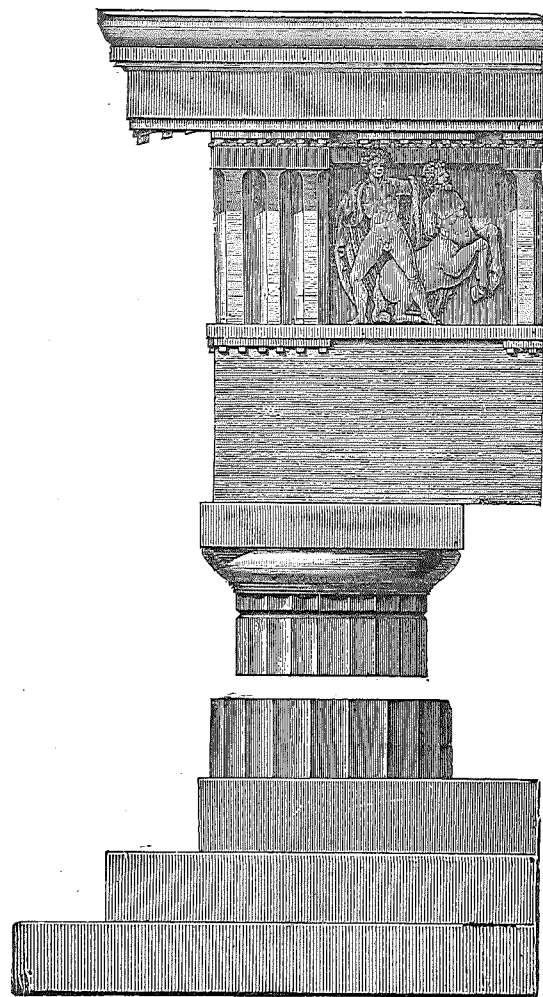
De sidste Begivenheder.

Valgene i England er nu tilendebragte med det Ud-fald, at det liberale Parti vil komme til at raade over en betydelig Stemmeskerhed i det nye Parlament. I det En-kelte har imidlertid de Liberale lidt store Stusselser, og To-ryerne har ekstraadt med en Stykke under Valgene, der maa synes overraskende, naar man ser hen til, hvor ilde medtaget Disraelis Ministerium er blevet i den engelske Presse. Det har vist sig, at om Disraeli end tog fejl, da han ventede en bedre Stemning for sit Parti hos de la-vere Samfundslag i Byerne end hos de højere og derfor udvidede Valgretten i disse langt ubover, hvad Gladstone havde foreslaat, saa regnede han rigtigt, da han ved Fast-sættelsen af Valgfredens Grænser fik en stor Del af By-befolkningen udstilt fra Grevskaberne (d. e. Landdistrikternes Valgfredse) og derved skaffede Landbefolkningen en større Begt, end den hidtil havde havt. Thi medens det liberale Parti har hast Overtaget i de fleste Kjøbstads-Valgfredse, er en ganske modsat Stemning kommet til syne hos Land-befolkningen, og Torypartiet har i Grevskaberne ikke blot med Held forsvaret sine gamle Pladse, men har endog kun-net tilrive sig flere nye og tilføje de Liberale det ene spole-lige Nederlag efter det andet. — Af de valgte Represen-tanter for Byerne i England hører 208 til det liberale Parti og kun 92 til det konservative. Omvendt er blandt Grevskabernes 171 Repræsentanter de 126 konservative og kun 45 liberale. Hjorten af Englands 40 Grevskaber har sendt lutter Konservative, 15 har sendt en Jlerhed af Kon-servative, 9 har sendt ligemange af hver Sort, kun Hert-fordshire har sendt flest Liberale, og Cornwall er det eneste engelske Grevskab, der kun har sendt liberale Repræsentan-ter. Flere af det liberale Partis mest fremragende Hov-dinger, der har stillet sig ved Grevskabsvalgene, er faldne igjennem, blandt dem selve Gladstone, som faldt igjennem i Lancashire, der gjælder for det af Englands Grevskaber, hvor de fristandede Anstuelser tæller flest Tilhængere [han vil nu møde i Parlamentet som Repræsentant for Byen Green-wich]. Det ser saaledes ud til, at Gladstones Politikk, om den end kommer at raade over en betydelig Stemmeskerhed inden Parlamentet, dog har Stemmningen med sig hos en meget væsentlig Del af Folket. Man maa huske, at af de paa Dagsordenen staaende Stridsprogsmaal, i hvilke det kon-servative og det liberale Parti kjæmper for forskjellige Løsning-er, er det første og vigtigste Spørgsmaalet om den irske Stats- Kirkes fremtidige Stilling. Gladstone har udtalt sig for dens Ophævelse; men, idet han og hans Parti arbejder for, at der maa vises Retfærdighed ligesoverfor det irske Folk og den katolske Kirke, er han kommet ikast med de mest ind-groede af alle engelske Fordomme, som navnlig har Magt hos Landalmuen, der overalt plejer at holde længt fast paa nedarvede Stikke og Anstuelser. Han har vakt et

Den Toskanske.

saadnt theologisk Had mod sig hos det anglikanske Præsteskab, der fremstiller ham som en Fiende af Religionen, fordi han vil øve en Nærfærdighedsbehandling ligeoverfor en fremmed Kirke og et fremmed Folk, og dette Præsteskab skal endnu øve en stor Indskydelse hos Landbefolkningen. Hertil kommer, at den stærke Indstrømning af irske Arbejdere, hvorved Arbejdspriserne er bragt til at dale, i den seneste Tid har bidraget til at fremfalde en Stemning i adskillige af Englands Fabrikdistrikter, der var alt Andet end gunstig ligeoverfor en Politik, som vil komme Irlands natio-

Den Doriske.

nale Krav imøde. Det heder dog, at Valgenes Udfald ikke giver noget ganske paalideligt Billede af Stemningen, og at Landbefolkningen ingenlunde i en saa overvejende Grad hylde den konservative Politiks Grundfæstninger, som man efter dette skulde formode. Der har nemlig i Regelen hersket langt mere Sammenhold og Mandstugt inden det konservative Parti end inden det liberale; mangesteds har hint dog kun sejret med nogle faa Stemmers Overvegt, og flereskeds skal de mægtige Landadelsmænd og deres Haandlangere have øvet et saadant Tryk under Stemmegivningen, at man formoder, at denne vilde have faaet et ganske andet Udfald, naar den havde været hemmelig.

Hvad der hidtil er sagt, gjælder kun det egenlige England. I Skotland og Irland har det liberale Parti's Sejr været en endnu mere ubetinget. De skotske Byer sender kun liberale Repræsentanter; i de skotske Grevskaber er der valgt 25 Liberale og kun 7 Konservative, og af Irlands Repræsentanter hører 66 til det liberale og 37 til det konservative Parti. I det Hele har det liberale Parti en Overvegt af 107 Stemmer, og maaske kommer hertil endnu nogle flere, da Udfaldet af et Par skotske Valg endnu ikke er betjendt. Ligeoverfor en saadan Majoritet er der ikke Andet for end at vige, og Disraeli har ogsaa den 1ste December indgivet sin Afstedsansøgning. Han skal staa i megen Gunst hos Dronningen, som ogsaa søgte at trøste ham over Nederlaget ved at tilbyde ham en Pairstitel, og da han ikke vilde modtage denne, ophjævede hans Kone til Vikontesse. Derimod skal Gladstone være ilde likt ved Høve. Under de nuværende Omstændigheder kunde han dog ikke undgaaes, og det var ogsaa til ham, at det blev overdraget at danne det nye Ministerium. Blandt dets Medlemmer nævnes, foruden Gladstone selv, der uden tvivl vil blive Førsteminister, Lorderne Clarendon og Granville, Hertugen af Argyll, den betjendte Taler Robert Love o. fl. Af det radikale Parti's Førere har Forster faaet Sæde i Kabinettet, og man mener, at ogsaa John Bright vil indtræde i samme.

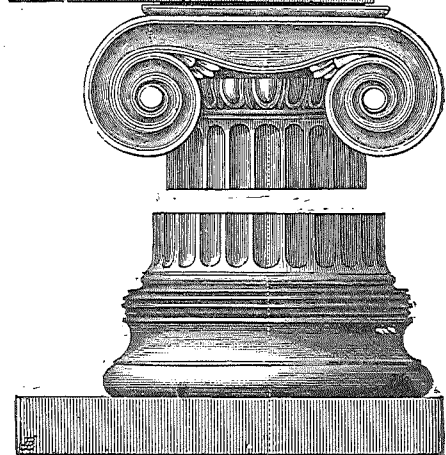
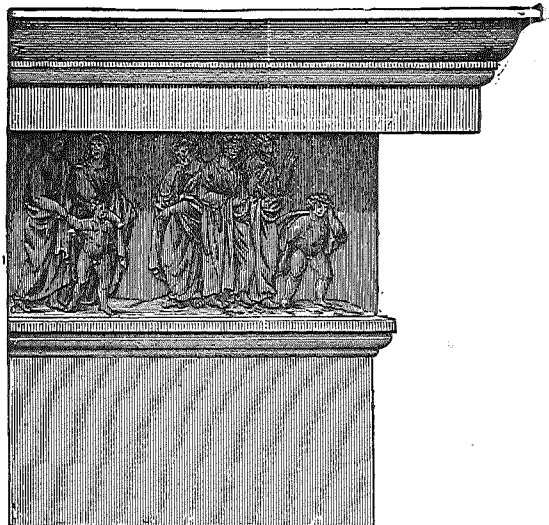
Ministerkabinet vil naturligvis faa sin væsentlige Betydning i den indre Politik, og navnlig maa det nu betragtes som en afgjort Sag, at den irske Kirkesag vil blive afgjort overensstemmende med Ret og Billighed, og at Irlands vil besvies for en Evang, som af alle maa være den mest æggende for deres Nationalfølelse, den at skatte og fylde til en forhadet og fremmed Kirkes fede Præster og Prælater. Derimod vil det vel neppe medføre noget Omflag i Englands ydre Politik. Den berlinste og wienste Presse beskæftiger sig imidlertid for Djebliffet meget ivrigt med denne Side ved Sagen. Som tidligere omtalt, optraadte Lord Stanley i en af sine sidste Taler paa en temmelig præfærentlig Maade, og man vilde derfor i Berlin gjerne have set, at han havde faaet Plads i det nye Ministerium; men en af Bladene udbredt Formodning om, at dette vilde ske, har ikke bekræftet sig. Omvendt glæder Wienerbladene sig i Haabet om, at Ledelsen af Englands udenrigske Politik vil overdrages til Lord Clarendon, der er en varm Tilhænger af den fransk-engelske Alliance. Clarendon er imidlertid en aldrende, sygelig Mand, og man tror derfor, at han vil lade sig nøje med en mindre byrdefuld Post i det nye Kabinet.

Kristiania.

Den 12 December 1868.

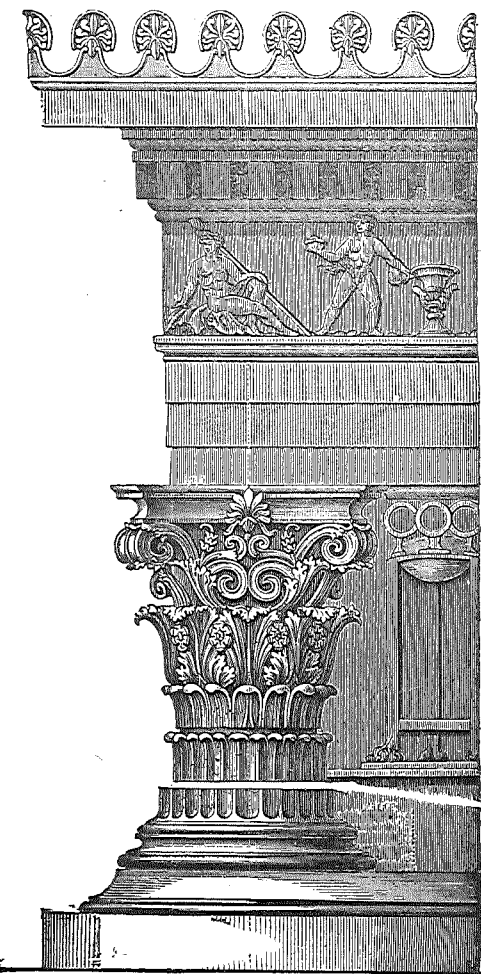
Af William Hogarths samlede Bærker med Text efter de bedste og nyeste Kilder ved Joh. P. Holst, er udkommet 2den Levering med 3 staalstukne Tegninger. Om den engelske Tegner, Maler og Kobberstikker Hogarth heder der, at han er født i London 1697, og han begyndte først som Gravør hos en Guldsmed, men efter i en kort Tid at have besøgt en Malerskole, gav han sig til at tegne og stikke i Kobber paa egen Haand. Samtidig med at han udarbejdede Billedværker og Bøger og malte Portrætter, begyndte han at udgive i Kobberstik sine Rækker af satiriske Livsbilleder, hvor et sprubende Lune og et i høj Grad skarpt Blik for det Karakteristiske, er traadt i en tydelig udtalt, moralsk Idees Tjeneste. Hogarth har faaet stor Berømmelse ved sin geniale Opfatning af Menneskelivet, sin Rigdom paa egne, karakteristiske Træk og ved den alvorlige Sædelighed i Kompositionen, selv naar Lunet tumler sig kaadest. Han havde sig vistnok ikke til nogen særegen teknisk Dygtighed, men som Kunstner, der forstaaer at udtale, hvad han vil i sine Billeder, indtager han en høj Rang i Aandens Verden. De 2de udkomne Leveringer har 4 Billeder af „Uegteskabet paa Moden," et Portræt af Sarah Malcolm og et meget smukt et af Hogarth selv. Udtrykket og Terten er begge tiltalende, hvorfor vi tror at burde gjøre opmærksom paa, at man her bør benytte Anledningen til at anskaffe sig en værdifuld Samling.

Regningsarterne og deres Anvendelse, nærmest udarbejdet for Lærerne ved vore Borger- og Almue-

Den Joniske.

skoler af Dr. D. S. Guldberg, er udkommet paa Mallings Forlag i Kristiania. Pris 30 ø. I Fortalen bemærkes, „at Opmærksomheden i den senere Tid fra flere Kanter er bleven henvendt paa den Betydning, som virkelig Kundskab i Regning har for Stelen og Livet; betydelige Fremskridt i Undervisningen er ogsaa gjort. Forfatteren har troet at afhjælpe et Savn ved at udgive dette Skrift, der sætter sig til Maal at paavise og forklare Vanstuelighederne i de elementære Regningsarter og deres Anvendelse. Først ved

Den Korintiske.

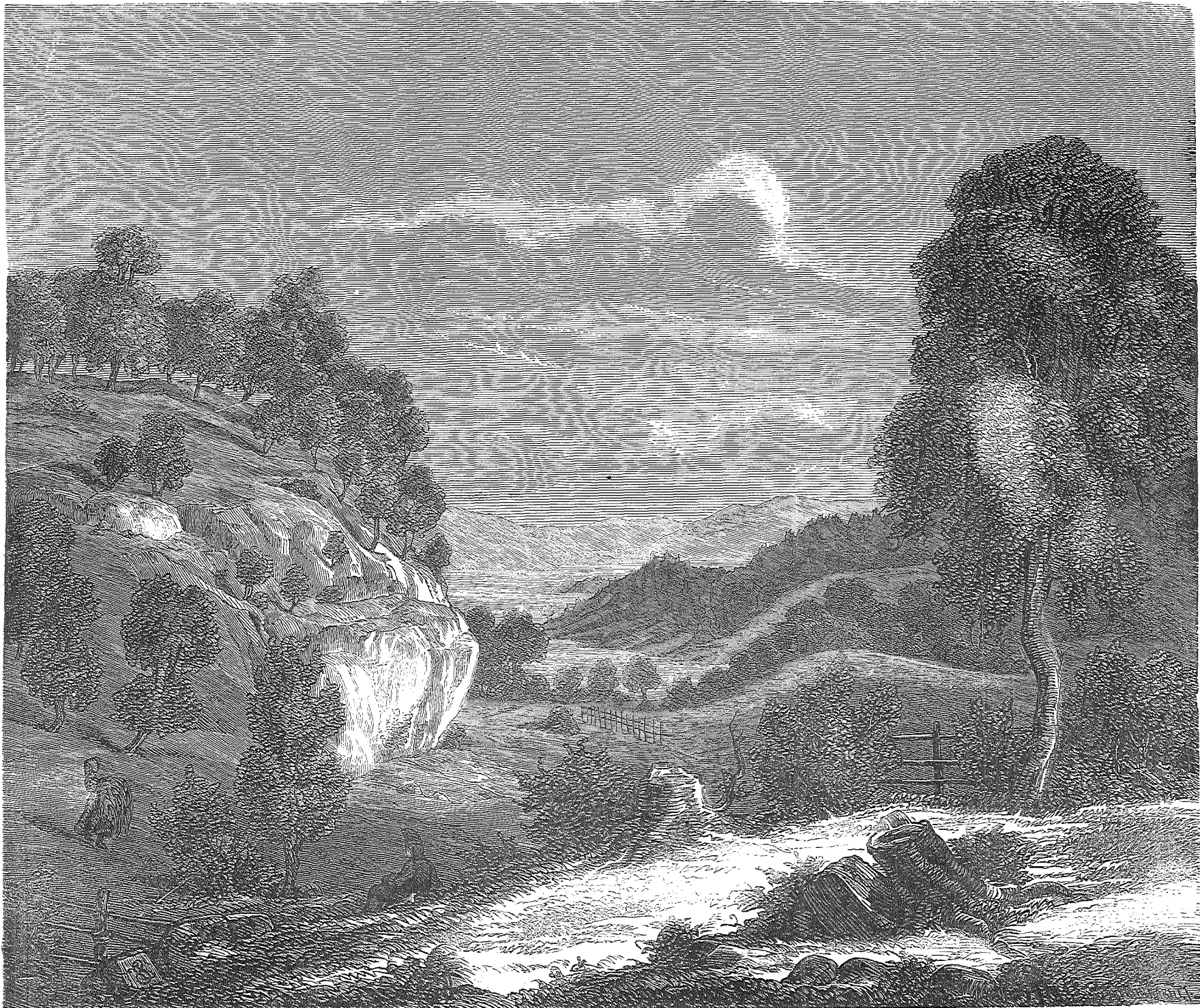
at betragte Regning som et Fag, hvor det fremfor alt kommer an paa at forstaa Sagen og ikke alene mekanisk at udføre Regningen — hvilket sidste forøvrigt er vigtigt nok — vil dette Fag naa op til de øvrige Skolefag og hævde sin Plads ved siden af dem." Fremstillingen i Bogen er grej og forstaaelig.

Det verdenshistoriske Firkort er et Selskabs-spil for Børne og Børn, der passer bra til Julemore. Jakob Lunds Forlag, Kjøbenhavn 1869. Pris 30 ø.

Handelsordbog, indeholdende norske og fremmede, i Kjøbmands sproget forekommende, især tekniske Ord og Udtryk med Forklaringer af Joakim Lampe, udgives paa Mallings Forlag i Kristiania. Barket vil omfatte omtrent 12 Ark og udkomme i 3 tomaanedlige Hefter paa 4 Ark a 30 ø. I 1ste Hefte er man kommen til Ordet „Dok,“ og idet man blir oplyst om til hvilket Sprog de forskjellige

det udbreder. Dette er Noget, som Folket ikke let kan faa Dje for; men det er dog alligevel en Sandhed, som ikke kan omtvistes. — Fædrl. har grebet den Lejlighed, som de svenske Fæstligheds Præg frembyder, (idet man intetsteds har trukket det store Minde frem for at beruse sig i, hvad en Svenskt har kunnet udrette, men med Kjærlighed har dvælet ved hans historiske Betydning, hans Livsgjæring, hans Maal og Med og hans ægte nordiske Egenskaber), til at fremstille Karl den 12te som en rigtig nordisk Helt, hvis Minde vi andre nordiske Folk ogsaa bør være med at beundre og hævde; thi Karl den 12te var ikke alene et Børn for Sverige, men for det hele Norden og ikke mindst for Danmark, hvorvel hans Forstaaelse med dette Land ikke altid var den bedste. Bladet beskriver dernæst det Mindesmærke, der er opført for den store Heltkong, hvorledes han staar der stout, barhovedet med det dragne

findende, men af Gylbigheden af højtidelige Traktater. Spørsmålet skulde derfor rigtigere rettes til den østerrigske og prussiske Regjering. Man burde spørge, om Artikel 5 blot var et dødt Bogstav, og efter det Svar, Kammeret fik, kunde det da tage under Overvejelse, hvorvidt de kunde aflægge Eden. At der var udstrebet Valg, udnævnt Valgmænd og af dem valgt Landdagsmænd, var ikke tilstrækkeligt til at anse de saaledes Valgte for virkelige Medlemmer af Kammeret. Dertil skulde der først og fremst undersøges, om der ikke fandtes statsretlige Hindringer, som forbyød Udstriking af Valg. — Efter hvad „Danst Folketidende“ beretter, er det nu al Sandsynlighed for, at den prussiske Regjering vil benegte de tvende Deputeredes Berettigelse til Sæde i Kammeret, saa nye Valg formodentlig vil blive foretaget. — Mens Morgenbl. i den forløbne Uge som sædvanlig har ofret sig for Skandale og

Parti fra Gaarden Hoop ved Bergen.

Ord hører, faar man en Forklaring af sammes Betydning, som baade er klar og praktisk tjenlig.

Af Skandinaviske Blades Indhold i sidste Uge. „Theatret og Theaterloven“ heder en Række af Artikler, som har staat at læse i Fædrl. i sidste Uge. Vi skal af disse Bemærkninger over den nedfattede Theaterkommissions Lovforlag — Dagens mest brændende Spørsmål i Danmark — kun omtale en, der indeholder en almenlysig Sandhed, som ogsaa vi kan have godt af at overveje. Forf. paaistaar nemlig, at det er saa langt fra, at Theatret, som nu endelig er naaet saa vidt, at det uden Indsigelse kaldes en Dannelsesanstalt, blot virker dannende paa Hovedstadens Befolkning, at dets indirekte dannende Virkning paa det hele Folk endog er langt overvejende, idet det hele Folk nyder Frugterne af dens Virksomhed gennem den Literatur, det fremkalder og den Kultur,

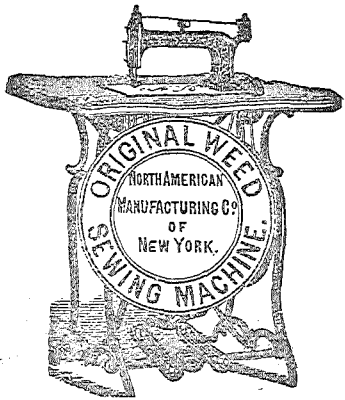
Sværd sjenket i den højre Haand, mens han med den venstre peger fremad med en bydende Mine, som om han just gav en Herasdeling Befaling til at rykke frem. „Er det en Hændelse eller en Tanke“, slutter Bladet, „at Karl den 12te derved er kommet til at pege mod Syd-Vst, som om han stadig vilde huise sit Folk paa, hvorfra Jæren truer?“ — Vi omtalte i vort forrige Numer, at de to nordflesvigske Deputerede Krüger og Ahlmann havde indleveret en Skrivelse, hvori de betvivle sin Ret til at deltage i Kammerets Forhandlinger uden for de fiesvigske Sagers Vedkommende. Deputerkammeret mente, at deres Udelbivelse fra Kammeret den Dag, Skrivelsen blev oplæst, paa hvilken Dag ogsaa Eden skulde aflægges, skulde betyde, at de ikke vilde aflægge Eden, hvorfor de blev adspurte herom. Til Svar derpaa oplæste Krüger en Erklæring, hvori han siger, at deres Svar, om de kunde aflægge Eden eller ej, ikke ahang af deres eget Forholdtke-

modarbejdet alle de fristende Forslag, der har været fremsat i Thinget, har Aftenbl. udfoldet en ganske usædvanlig Virksomhed. Det har nemlig endnu stærkere end før udtalt sig til Gunst for Forlaget om Religionsfrihed for Embedsmænd, endvidere har det arbejdet for Udvidelse af den kommunale Stemmeret og nu tilsidst for J. Sværdbrups Forslag om at anmode Regjeringen om at forelægge næste Thing et specificeret Budgetforlag betræffende Udgifterne til Bestridelsen af de diplomatiske Anliggender og Fællesudgifterne angaaende Konsulatsvæsenet, hvilket Forslag Aftenbl. beviser er saa langt fra at være en „Brandfælle“ mellem de forenede Riger, som Morgenbl. insinuerer, at det endog har netop samme Formaal, som det Forslag, der blev fremsat paa den første svenske Rigsdag efter Repræsentationsreformen, nemlig at der skulde ske Indskrænkninger i Udenrigsministeriets usforholdsmæssig store Budget.

TRÆSNIT

udføres af Xylograf Lunde, Carl Johans Gade No. 6

Nyttig Julepresent!

Müller's & Express Haand-Symaskiner med ... og uden Børde, Familie og Haandværks-maskiner billigst hos ...

Paa mit Forlag er udkommet:

Et Kornbaand til Julen.

Indhold: Kari Bakken, Skizze af H. Schulze. Liv i Naturen, af Robert Collett. Paa Kjærlighedsstien, En Fortælling af Alfred Larsen. Japanesisk Familienliv, Tul-Eyvind, af Olaf Røst. Paa sin rette Hylde, af Falck Ytter. Pris heftet 48 Sk., eleg. indb. i et dertil komponeret Bind 84 Sk. I. W. CAPPELEN.

Susvennen.

Maanedsskrift for fristelige Fortællinger, Livshistorier, lidt om Guds Gjerninger i Naturen og Menneffelivet o. a. m. udkommer, om Gud vil, fra Januar med et Hefte hver Maaned paa 2 Ark 8vo eller 32 S. med flere Træsnit og Koster 12 Sk og 2 Sk Porto for Kvartalet, som betales ved første Heftes Modtagelse. Skriften bliver altsaa meget billig, og anbefales til mine fjære Medleseres Godehed og Understøttelse. Subscribersamlere erholde paa hvert 5te Expl. det 6te frit. Skriften kan tinges i alle Posthuse og Boglader i Breve med Udskrift: til Susvennens Expd. Christiania Postkontor, Avisjag. Her i Byen hos Boghandler Gramm og i Larfens Bogtrykkeri, paa Slotsgade No. 16.

Fra London har jeg modtaget:

The Newly-Married Couple

by Bjørnstjerne Bjørnson.

Translated into English

by Theodor Soelfeldt.

Indb. 60 Skill. I. W. CAPPELEN.

Udkommet er og tilkjøbs i alle Boglader:

Regningsarterne og deres Anvendelse.

Nærmest udarbejdet for Lærerne ved vore Borger- og Almskoler af Dr. A. S. Guldberg. Pris 30 Sk. Forfatteren har troet at afhjælpe et Savn ved at udgive dette Skrift, der sætter sig til Maal at paavise og forklare Vanskelighederne i de elementære Regningsarter og deres Anvendelse. Først ved at betragte Regning som et Fag, hvor det fremfor alt kommer an paa at forstaa Sagen og ikke alene mekanisk at udføre Regningen — hvilket sidste forøvrigt er vigtigt nok — vil dette Fag naa op til de øvrige Skolefag og hævde sin Plads ved Siden af dem. P. T. Mallings Forlagsboghhandel.

Fra Pressen er udkommet:

Handelsordbog,

indeholdende norske og fremmede i Kjøbmandssproget forekommende, især tekniske Ord og Udtryk med Forklaringer. Af Joakim Lampe. 1ste Hefte. Værket vil omfatte omtrent 12 Ark og udkomme i 3 tomaanedlige Hefter à 30 Skill. For Subscribers vil Værkets samlede Pris da ikke overskride 85 Skill. Subskription modtages i alle Landets Boglader samt i Christiania i P. T. Mallings Forlagsboghhandel.

Hos L. M. Gabrielsen i Stavanger er udkommet og kan faaes i alle Landets Boglader: 4de Hefte af Praktisk Regnebog af Overlærer W. A. Eckhoff. 64 Sider. Pris 12 Sk.

Pris 48 Sk. åaarlig, 5 i Porto.

Julegave, som varer det hele Aar.

Gundersens Bogtrykkeri, Storegaden 18.

1ste Aargang af Ugekriftet For Ungdommen, 832 Spalter Text med en Mængde Billeder. Indhold: Fortællinger, Eventyr, Historie, Naturhistorie, Gaader, Leg osv. 2den Aargang vil blandt andet indeholde: En norsk Robinson. Julegave for Børn.

Advarer mit Forlag er udkommet: Paa ... Fjeldbygderne. Af ... P. M. SOELFELDT. Pris heftet 48 Sk., eleg. indb. i et dertil komponeret Bind 84 Sk. I. W. CAPPELEN.

Hos Undertegnede er udkommet i Kommission for Norge og faaes i alle Landets Boglader:

NORSK LYRIK

(1814—1868) i Udvalg, indeholdende Digte af A. Aabel, I. Aasen, O. Arvesen, H. Bentzen, H. A. Bjerggaard, Bjørnstjerne Bjørnson, H. O. Blom, A. M. Borchgrevink, P. J. Collett, L. Dietrichson, H. Foss, Maur. Hansen, Henrik Ibsen, P. A. Jensen, Krist. Janson, Theodor Kjerulf, M. B. Landstad, Jonas Lie, Jørgen Moe, M. I. Monrad, Kr. M. Monsen, Andreas Munch, Joh. St. Munch, Peter Paal, A. Reitan, C. P. Riis, I. Th. Rørdam, Lyder Sagen, C. N. Schwach, S. Sivertsen, I. G. Smith, Sylvius, Magd. Thoresen, H. J. Thue, Forf. til Tyriknud, Ole Vig, A. O. Vinje, I. S. Welhaven, Henrik Wergeland, W. A. Wexels, Fr. Wexelsen, S. O. Wolff; — i det Hele ca. 200 lyriske Digte og Romancer. Pris heftet 108 Sk. og i Original-Pragtbind med Guldsnit i Spd. 36 Sk. Bogen kan erholdes tilsendt i Bogposten mod et Tillæg af 8 Sk. I. W. CAPPELEN.

Udkommet er og faaes i alle Landets Boglader: Storegut av A. O. Vinje. Andre Upplaget. Grøttskjæbsudgave 18 Sk. Alb. Cammermeyer. Juveler Løstrups Gaard, Kirkegaden.

Paa „Fædrelandet“

der siden afvigte Juli Maaned udkommer hver Onsdag og koster 24 Skilling fjerdingaarslig, hvortil for Udbyes komer Postporto med 4 Skill., indbydes fremdeles til Subskription. Det har som Motto 1 Petr. 2, 17: „Vær Alle, efter Broderskabet, frygter Gud, ærer Kongen.“ Bladet leverer stadig inden- og udenlandte Efterretninger. Af dets Indhold forøvrigt fremhæves: 1) Redaktionens artikler: t. Ex. „Om forsvaarlige Svovbrist“ — „Om Dødsstraffen“ — „Om Anstalterne til Nøden“ (tyvende Aarsager behandlere, nemlig: „Stagnationen i Verdenshandelen“ og „Overdrevene Giendomsstærke“) — „Betragtninger ved Stortingets Aabning“ — „Om Almue- skolelærernes Vilkaar“ — „Om Statsbudgettet“ — „Om vor Tolldesbetning“ — „Om Rentefødens Historie“ — „Om Zaabæts Renteløvsforslag“ — „Om Olaffen m. fl.s Forslag til en Forandring i Skyldsvogningene.“ 2) Flere politiske Doversigter. 3) Stortingsresterretninger. 4) Skolelærerefterretninger og Afhandlinger vedkommende Almue skolen. — Referat af Forhandlingerne ved Lærermødet i Ørebro.“ — „Nogle Bemærkninger ved Lærermødet i Orlandet i August 1868.“ — „Nogle Ord om Skole- og Undervisningsvæsen“ m. m. — „Om Smaaskoler.“ — „Et Par Ord om Skolelærernes økonomiske Stilling.“ 5) Kirkelige Efterretninger og Afhandlinger om kirkelige Gjenstande: a) Efterretninger: 1) fra vorst eget Land: t. Ex. Stiftskapellan Høyers Sag, Daabsstriden i Heine, Præstehødet i Thronbjelm, Lutherstiftelsen, En Diskussionsanstalt i Christiania, Menighedsrådet i Bergen; 2) fra Sverige: Forhandlingerne paa Kirkemødet i Stræholm; 3) fra andre Lande: Danmark, Hannover, Preussen, Østerrige, Italien, Rusland, Tyrkiet. b) Afhandlinger m. v.: To Stykker om Kirkeforefatningshøjsmaal, det ene af Kirkelærer Knuthen og det andet af verk. Kap. A. Chr. Bang, „Om Trocsfrihed“ af R. — „Kirkedepartementets Fordrag om et Kirkemøde i 1870.“ 6) Missionsefterretninger m. v.: Kredsarbejdet i 1868. — Tre Fællesmøder i 1868. — Uddrag af Missionshistorien (4 Stykker; fortsattes). — „Om Læsning af gode Missions skrifter“ af en Missionsven. — „Svar til denne“ af H. — „Uddrag af et Brev fra en af vore Missionærer i Zulu.“ 7) Siden Oktober Maaned leveres i hvert Nummer en eller flere Smaaforetællinger, hvoriblandt flere særdeles opbyggelige af L. Harms. Befjendtgjørelser optages mod en Betaling af 2½ Sk pr. Petitione. Man tegne sig for Bladet paa nærmeste Postkontor eller Postambuleri samt i Christiania i Bladets Expedition i Toldbodgaden No. 40. Christiania i December 1868.

Paa mit Forlag er nu komplet udkommet: Læsebog for Folkestolen og Folkehjemmet. Udgiven efter offentlig Foranstaltning. Tredie gennemseede og rettede Udgave. Pris indbunden i 1 Bind 36 Sk., i 2 Bind 46 Sk., i 3 Bind 50 Sk. J. W. CAPPELEN.

Udkommet er og faaes i alle Landets Boglader: Tillæg til Læsebogen for Folkestolen og Folkehjemmet. Udgiven efter offentlig Foranstaltning. Pris indb. 24 Sk. Melodier til Sangene i Læsebog for Folkestolen og Folkehjemmet, udsatte for ... af L. M. Lindeman. Pris 24 Sk. J. W. CAPPELEN.

„Svein Urædd.“

No. 1 er utgjungen, og er tingende paa en Posthus og her i Byen paa Bogprenter G. C. Larsen, Døve Slotsgate No. 16. I Fjordingaaret, umfram Postpenger. Um Folk halda seg fram med Tinging til den Tid, vil næste Nummeret gangaa ut den 13de Januar 1869.

Under Pressen er og vil udkomme paa mit Forlag i Løbet af December Maaned:

Noteringsbog for Damer

til alle Dage i Aaret, tillige indeholdende Lister for Breve og Telegrammer, Passagerfragter paa Jernbaner og Dampskibe; Oplysninger om Mynt, Maal og Vægt; Regningstabeller for Kjøb og Salg; fortv. Beskrivelse af de vigtigste Seværdigheder etc. i Christiania og Omegn; Lister for Bybud, Bogmann og Færgemann; Ansøgning til Française og the Lanciers m. m. Indb. i Shirting. Pris 32 Sk med indkøbet Kalender for 1869, samt forsynet med Blyant 40 Sk. No. 1. Andet Udgave. Indb. i Shirting: 40 Sk, do. med Kalender & Blyant: 48 Sk, i Brevstavelform 72 & 80 Sk. No. 2 (med udvidet Noteringsform). Indb. i Bogbuz: ca. 40 Sk, do i Shirting ca. 48 Sk & 56 Sk. En Pakke paa 3—4 Expl. kan sendes med Posten til hvilketomhelst Sted i Landet for 8 Sk, en enkelt Bog 6 Sk, hvilket Portotillæg, ved Bestillinger, indsendes samtidig med Bøgerens Kjøbsende.

Noteringsbog for Svermand

til alle Dage i Aaret, tillige indeholdende: Oplysninger om Post- og Telegrammer, Jernbaner og Dampskibe, Mynt, Maal og Vægt-Forhold; Tabeller for Rente- og Procentberegninger; fortv. Beskrivelse af Norges Kjøbsteder og Landsteder m. m. No. 1. Andet Udgave. Indb. i Shirting: 40 Sk, do. med Kalender & Blyant: 48 Sk, i Brevstavelform 72 & 80 Sk. No. 2 (med udvidet Noteringsform). Indb. i Bogbuz: ca. 40 Sk, do i Shirting ca. 48 Sk & 56 Sk. En Pakke paa 3—4 Expl. kan sendes med Posten til hvilketomhelst Sted i Landet for 8 Sk, en enkelt Bog 6 Sk, hvilket Portotillæg, ved Bestillinger, indsendes samtidig med Bøgerens Kjøbsende.

G. Kr. Johannesen.

I alle Landets Boglader modtages Subskription paa: Munchs nye Generalkart over det sydlige Norge (indtil Nordlands Grændser) udarbejdet i Maalestokken 1/700,000 Del af den sande Længde. Prisen bliver 1 Spd. 60 Sk fort, 2 Spd. koloreret og 3 Spd. 72 Sk opløbet, ferisret og forsynet med Stofte. J. W. CAPPELEN.

Hos Meyer i Bergen er udkommet: Luthers lille Katekisma (paa Landmaalet) 6 Sk. Bunthans Pilegrimsvand paa Landmaalet) 36 Sk.

Udkommet er til nedlat Pris at erholde i Bogladerne: Selections from British Poets 20 Sk i illumineret Omflag, 24 Sk i Skolebind og 36 Sk i Shirtingsbind. J. G. Fryell.